

Institutt for samfunnsøkonomi

Eksamensoppgave i SØK1000 - Innføring i samfunnsøkonomi

Faglig kontakt under eksamen: Hans Bonesrønning

Tlf.: 73 59 17 64

Eksamensdato: 02.12. 2014
Eksamenstid (fra-til): 09.00 – 14.00
Sensurdato: 23.12.2014
Tillatte hjelpemidler: Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler.
Godkjent kalkulator, Casio fx-82ES PLUS, Citizen SR-270x, SR-270X College eller HP 30S.

Målform/språk: Bokmål, nynorsk og engelsk
Antall sider (uten forside): 3
Antall sider vedlegg: 0

Bokmål

Oppgave 1

Land A har mange små potetprodusenter. Disse produsentene har slått seg sammen i «Potetkartellet», som opptrer som et monopol i det innenlandske potetmarkedet. Vi utelukker her mulighetene for import eller eksport av poteter.

- a) Vis hvordan monolet vil tilpasse seg i markedet, og forklar hvorfor de mange små produsentene kan se seg tjent med å opprettholde kartellet.
- b) Konkurransemyndighetene i landet er skeptiske til kartellet. Diskuter mulige årsaker til deres skepsis.

Kartellet oppløses, og vi kan anta at det innenlandske potetmarkedet oppfyller betingelsene for perfekt konkurranse. Den innenlandske likevektsprisen ligger fortsatt over verdensmarkedsprisen, og myndighetene åpner for import av poteter.

- c) Diskuter hva som skjer med innenlandsk tilbud og etterspørsel av poteter i denne situasjonen.

Myndighetene innfører toll for å beskytte innenlandske potetprodusenter.

- d) Redegjør for hvordan dette påvirker tilpasningen i det innenlandske potetmarkedet. Diskuter spesielt om toll medfører effektivitetstap.

Oppgave 2

I et land som har erfart vedvarende høy arbeidsledighet, diskuteres mulige tiltak for å redusere ledigheten. Noen økonomer argumenterer for at løsningen ligger i å føre en mer ekspansiv finanspolitikk.

- a) Sett opp en Keynes-modell for en lukket økonomi med offentlig sektor. Redegjør for relasjonene. Forklar hva som forstås med ekspansiv finanspolitikk, og bruk modellen til å forklare hvordan slik politikk vil kunne gi redusert arbeidsledighet.

Andre økonomer hevder at landet først og fremst har høy likevektsledighet – og at ekspansiv finanspolitikk i liten grad vil bidra til å redusere problemene i arbeidsmarkedet.

- b) Sett opp en modell for arbeidsmarkedet og bruk modellen til å forklare begrepet likevektsledighet. Diskuter hvilke tiltak som kan benyttes for å redusere ledighet av denne typen.

Nynorsk

Oppgåve 1

Land A har mange små potetprodusentar. Desse produsentane har slått seg saman i «Potetkartellet», som opptrer som eit monopol i den innanlandske potetmarknaden. Vi ser bort frå høvet for import eller eksport av poteter.

- a) Vis korleis monoopolet vil tilpasse seg i marknaden, og forklar kvifor dei mange små produsentane kan sjå seg tent med å oppretthalde kartellet.
- b) Konkurransemyndighetene i landet er skeptiske til kartellet. Diskuter moglege årsaker til skepsisen deira.

Kartellet vert oppløyst, og vi kan anta at den innanlandske potetmarknaden oppfyller betingelsene for perfekt konkurranse. Den innanlandske likevektsprisen ligg enno over prisen i verdsmarknaden, og styresmaktene opnar for import av poteter.

- c) Diskuter kva som skjer med innanlandsk tilbod og etterspurnad av poteter i denne situasjonen.

Styresmaktene innfører toll for å verne innanlandske potetprodusentar.

- d) Gjer greie for korleis dette påverkar i den innanlandske potetmarknaden. Diskuter spesielt om tollen medfører effektivitetstap.

Oppgåve 2

I eit land med vedvarande høg arbeidsledighet, diskuterer ein moglege tiltak for å redusere ledigheten. Nokre økonomar argumenterer for at løysinga ligg i å føre en meir ekspansiv finanspolitikk.

- a) Sett opp ein Keynes-modell for en lukka økonomi med offentleg sektor. Gjer greie for relasjonane. Forklar kva ein forstår med ekspansiv finanspolitikk, og bruk modellen til å forklare korleis slik politikk vil kunne gi redusert arbeidsledighet.

Andre økonomar hevdar at landet først og fremst har høg likevektsledighet – og at ekspansiv finanspolitikk i liten grad vil bidra til å redusere problema i arbeidsmarknaden.

- b) Sett opp ein modell for arbeidsmarknaden og bruk modellen til å forklare omgrepet likevektsledighet. Diskuter kva slags tiltak som kan nyttast for å redusere ledighet av denne typen.

English

Problem 1

Country A has many small potato producers. These manufacturers have joined together in a "potato cartel", which acts as a monopoly in the domestic potato market. We exclude here the possibilities for import or export of potatoes.

- a) Show how the monopoly will adapt to the market and explain why the many small producers can see it in their interests to maintain the cartel.
- b) Competition authorities in the country are skeptical of the cartel. Discuss possible reasons for their skepticism.

The cartel is dissolved, and we can assume that the domestic potato market satisfies the conditions for perfect competition. The domestic equilibrium price remains above the world market price, and the government allows import of potatoes.

- c) Discuss what happens to domestic demand and supply of potatoes in this situation.

The government introduces a tariff to protect domestic potato producers.

- d) Explain how this affects behavior in the domestic potato market. In particular, discuss whether a tariff entails efficiency losses.

Problem 2

In a country that has experienced sustained high unemployment, measures to reduce unemployment are discussed. Some economists argue that the solution is to pursue a more expansionary fiscal policy.

- a) Set up a Keynes model for a closed economy with a public sector. Describe the relationships. Explain what is meant by an expansionary fiscal policy, and use the model to explain how such as policy can lead to reduced unemployment.

Other economists argue that it is first and foremost high equilibrium unemployment - and that expansionary fiscal policy will do little to help reduce the problems in the labor market.

- b) Set up a model for the labor market and use the model to explain the concept of equilibrium unemployment. Discuss what measures can be used to reduce unemployment of this type.